

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคาดหวังของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่
2. เพื่อทำการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีต่อ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามเพศและขนาดของสถานศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 299 โรงเรียน เป็นครูผู้สอนเพศชาย 1,295 คน ครูผู้สอนเพศหญิง 2,170 คน รวมทั้งสิ้น 3,465 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 359 คน แบ่งเป็น ครูผู้สอนเพศชาย จำนวน 134 คน ครูผู้สอนเพศหญิงจำนวน 225 คน และแบ่งครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก 97 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดกลาง 87 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ 175 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคาดหวังในการ ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) ข้อคำถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติราชการอยู่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ความคิดเห็น เกี่ยวกับความคาดหวังในการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ในวิชาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ มีจำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ ในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ออกเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเดินทางไปยังโรงเรียน ต่างๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แพร่ เขต 1 และเขต 2 หลังจากแจกแบบสอบถาม แล้วผู้วิจัยได้รอเก็บแบบสอบถามของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่าง วันที่ 25 – 29 กุมภาพันธ์ 2551 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 359 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 359 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100.00

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ว่า

1. ระดับความคาดหวังของครูผู้สอน ที่มีต่อ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณใน วิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ อยู่ในระดับ มากที่สุดในทุกๆ ด้าน ความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีระดับความคาดหวัง สูงสุดคือ ด้านจริยธรรม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านเป็นดังนี้

1.1 ด้านคุณธรรม ความคาดหวังของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความคาดหวังสูงสุดในเรื่อง ใช้และบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งเงินใน งบประมาณ เงินนอกงบประมาณ หรือเงินรายได้สถานศึกษาอื่นๆ โดยมีคณะกรรมการกำกับ และ สามารถตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องรู้จักการประหยัดและ การออมทรัพย์ อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านจริยธรรม ความคาดหวังของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความ คาดหวังสูงสุดในเรื่อง ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความคาดหวังต่ำสุดในเรื่อง ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยเหตุด้วยผล อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านจรรยาบรรณ ความคาดหวังของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความคาดหวังสูงสุดในเรื่อง พึ่งประพฤติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด และความคาดหวังต่ำสุดในเรื่อง วางแผนก่อนดำเนินงานทุกครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด

2. เปรียบเทียบความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามเพศและขนาดของสถานศึกษา

2.1 ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามเพศ (ชาย และหญิง) พบว่า มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

2.2 ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) พบว่า มีระดับความคาดหวังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' s method) พบว่า ทั้งสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็มีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และเมื่อตรวจสอบรายด้านพบว่า

2.2.1 ด้านคุณธรรม ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) มีความแตกต่างกันระหว่างขนาดของสถานศึกษาทั้ง 3 ขนาด โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับความคาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็ก มีระดับความคาดหวังน้อยที่สุด

2.2.2 ด้านจริยธรรม ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) พบว่า ทั้งสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็มีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับ จริยธรรม สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับ จริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

2.2.3 ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) พบว่า ทั้งสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็มีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่

สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับ จรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษาตามความคาดหวังของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เพื่อศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคาดหวังของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่

จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคาดหวังของครูผู้สอน ที่มีต่อ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกๆ ด้าน ความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีระดับความคาดหวังสูงสุดคือ ด้านจริยธรรม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม ความคาดหวังของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความคาดหวังสูงสุดในเรื่อง ใช้และบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งเงินในงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ หรือเงินรายได้สถานศึกษาอื่นๆ โดยมีคณะกรรมการกำกับ และสามารถตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และความคาดหวังต่ำสุดในเรื่องรู้จักการประหยัดและการออมทรัพย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านจริยธรรม ความคาดหวังของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความคาดหวังสูงสุดในเรื่อง ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความคาดหวังต่ำสุดในเรื่อง ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยเหตุด้วยผล อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านจรรยาบรรณ ความคาดหวังของครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความคาดหวังสูงสุดในเรื่อง พึงประพฤติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด และความคาดหวังต่ำสุดในเรื่อง วางแผนก่อนดำเนินงานทุกครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศไทย ปัจจุบันมีการทุจริตประพฤติมิชอบอยู่มาก ทำให้ทุกคนหันมาใส่ใจในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมมากขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงมีความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรมในเรื่องดังกล่าวสูงสุด เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้ครูผู้สอน และนักเรียนตามแนวทางและนโยบายปฏิบัติรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นคุณธรรมนำความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550)

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามเพศและขนาดของสถานศึกษา

จากผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามเพศ (ชาย และหญิง) พบว่า มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ ให้ความสำคัญระหว่างครูผู้สอนเพศชาย และครูผู้สอนเพศหญิงไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคาดหวังของครูผู้สอนเพศชาย และครูผู้สอนเพศหญิง เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ ไม่แตกต่าง ดังงานวิจัยของวิเชียร ชูสงฆ์ (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละสูงทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีต่อคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) พบว่า มีระดับความคาดหวังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' s method) พบว่า ทั้งสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็มีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และเมื่อตรวจสอบรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรม ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) มีความแตกต่างกันระหว่างขนาดของสถานศึกษาทั้ง 3 ขนาด โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับความคาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดเล็กมีระดับความคาดหวังน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขนาดกลางมีงบประมาณ และมีความพร้อมในทุกด้านพอสมควร และจำนวนครูผู้สอนมีจำนวนไม่มากนักทำให้ การทำงานใกล้ชิด

กับผู้บริหารสถานศึกษา อาจจะได้รับรู้ถึงพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้มีความคาดหวัง คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสูง ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีงบประมาณมาก และมีจำนวนครูผู้สอนมาก ทำให้ครูกับผู้บริหารสถานศึกษาใกล้ชิดกันน้อย อาจทำให้ครูผู้สอนไม่ค่อยได้รับรู้ พฤติกรรมทางด้านคุณธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา แต่ก็มียงบประมาณมากทั้งเงินในระบบที่เป็นเงินค่าหัว เงินปัจจัยพื้นฐาน และเงินนอกระบบที่เป็นเงินรายได้ของสถานศึกษาต่างๆ ทำให้มีความคาดหวังทางด้านคุณธรรมรองลงมา ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนครูผู้สอนน้อย ทำให้ครูผู้สอนทำงานใกล้ชิดกับผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้รับรู้พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบกับสถานศึกษาขนาดเล็กมีงบประมาณจำกัด ทำให้ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาต้องช่วยกันดิ้นรนหาปัจจัยต่างๆ มาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป จึงมีความคาดหวังในด้านคุณธรรมต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวภัทร แสงปัญญาและคณะ (2549) ที่ศึกษาความคาดหวังกับการปฏิบัติจริงในการดำเนินงานของโรงเรียนในฝันตามทฤษฎีของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีระดับการปฏิบัติได้จริงในการดำเนินงานของโรงเรียนในฝันทุกด้านแตกต่างกัน ด้านจริยธรรม ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) พบว่า ทั้งสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็มีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับ จริยธรรม สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับ จริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร ความคาดหวังของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่) พบว่า ทั้งสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างก็มีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีระดับความคาดหวังเกี่ยวกับ จรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีงบประมาณมาก และมีจำนวนครูผู้สอนมาก ทำให้ครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษาใกล้ชิดกันน้อย อาจทำให้ครูผู้สอนไม่ค่อยได้รับรู้ พฤติกรรมทางด้านคุณธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา แต่ก็มียงบประมาณมากทั้งเงินในระบบที่เป็นเงินค่าหัว เงินปัจจัยพื้นฐาน และเงินนอกระบบที่เป็นเงินรายได้ของสถานศึกษาต่างๆ ทำให้มีความคาดหวังทางด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพสูง ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนครูผู้สอนน้อย ทำให้ครูผู้สอนทำงานใกล้ชิดกับ

ผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้รับรู้พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบกับโรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณจำกัด ทำให้ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาต้องช่วยกันค้นหาปัจจัยต่างๆ มาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป จึงมีความคาดหวังในด้านคุณธรรมต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวภัทร แสงปัญญาและคณะ (2549) ที่ศึกษาความคาดหวังกับการปฏิบัติจริงในการดำเนินงานของโรงเรียนในฝันตามทรรศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีระดับการปฏิบัติได้จริงในการดำเนินงานของโรงเรียนในฝันทุกด้านแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการตรวจสอบภูมิหลังทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้ที่มาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาก่อน โดยตรวจสอบโดยสภาพจริง จากครูผู้สอนในสถานศึกษา นักเรียน และชุมชน เพื่อที่จะได้รับรู้พื้นฐานของแต่ละคน และเมื่อผ่านการทดสอบ ก็จัดสรรลงในตำแหน่งตามความต้องการของสถานศึกษาแต่ละขนาด
2. ควรมีการตรวจสอบอย่างจริงจังเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการบริหาร เพราะมีผู้บริหารสถานศึกษาบางท่านใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัวเอง
3. ในเรื่องการบริหารงบประมาณ ควรมีการตรวจสอบรายละเอียดของการใช้เงินนอก ระบบต่างๆ เพราะสถานศึกษาบางแห่งใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
5. ควรปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผู้บริหารสถานศึกษาใหม่ จากเดิมให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงขึ้นไปเป็นผู้มาประเมิน ทำให้ไม่ค่อยรับรู้พฤติกรรมที่แท้จริงของผู้บริหาร ควรเปลี่ยนมาใช้วิธีการเชิงวิจัยศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสำรวจจากครูผู้สอน นักเรียน และชุมชน โดยมีการประเมินทุกปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานในวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรม ในด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ทรรศนะของครูผู้สอน
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ของครูผู้สอนในสถานศึกษาตาม ทรรศนะของผู้เรียน
4. ควรศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจ ในด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ทรรศนะของครูผู้สอน นักเรียน และชุมชน